

Red. și Adm. - Via:
Școala No. IV.
Ștr. Delavrancea 23
Apare la 5 și la 20
a fiecărui luni.

FOAIA ȘCOLARĂ

Abonamente:

Pe un an Lei 180
Pe jum. an Lei 80
Inserțiuni și reclame
se publică după tarif
Manuscrisele nu s-
:: :: Inapoză ::

ORGANUL OFICIAL AL REVIZORATULUI ȘCOLAR DIN BIHOR

Naționalism economic și naționalism sentimental.

Este în afară de orice discuție că internaționalismul fără națiuni este și o absurditate și o imposibilitate. A-și mai închipui cineva că omenirea s'ar putea preface într-o singură națiune mare, este ca și când s'ar gândi că lumea se poate întoarce la formele inferioare de viață de turmă. Progresul omenirii se caracterizează tocmai prin producerea de personalități individuale, numite caractere sau personalități colective, numite națiuni. Lumea este dar sătulă de chimerele cinșite sau necinșite ale celor ce așteptau fericirea dela ștergerea granițelor politice și etnice de pe pământ! Ea s'a convins că însăși legile firii ne învață că natura e compusă din părți și că progresul totului este rezultatul progresului părților. Azi un vânt sănătos bate peste popoarele ostente de svârcolire și desmetecite din visuri ciudate.

Rusia, exemplul tip al experienței chimice, distrugătoare de valori în speranța unor baloane umflate cu anarhie, această Rusie se îndreaptă cu pași repezi spre o renaștere națională în ciuda strigoilor cari au chinat-o. Însăși vecina noastră Ungaria, care după ce s'a compromis prin strigoii internaționalismului, azi se vede lărată spre o prăpăstie opusă, rezultat tot a unor visuri irealizabile și aducătoare de necaz.

Ne găsim în fața a două curențe compromise și deastădată ca și altădată: anarhia internaționalismului, anarhia șovinismului. Dezastrul lor ne arată că trebuie să ne ferim de drumurile lor și să căutăm căile sănătoase. Internaționalismul adevărat înseamnă înțelegerea dintre națiunile sănătoase și la suflet și la trup, fiecare străduindu-se a fi o valoare atât pentru sine cât și pentru omenire. În interiorul acestui internaționalism nu vă fi nevoie să se distrugă biserică, familie, capacități, națiuni, cu un cuvânt atâtea valori pe care le-a produs cu greu vremea.

Internaționalismul adevărat este rezultatul unui naționalism sănătos învăluit în manta celui mai curat creștinism. De aceea azi când asistăm la moartea strigoilor roșii de peste Nistru și a altor strigoii, e bine să ne întrebăm ce trebuie să facă școala noastră pentru a ne da o generație capabilă să ne ridice țara la înălțimea armoniei umane?

Am vorbit în repetate rânduri despre nevoia de

a pune ca temelie a educației religia, pivotul caracterelor, al națiunilor și al omenirii sănătoase. Am mai pomenit și de educația națională în noua sa orientare; încât s'ar părea că nu mai avem nimic de spus.

Rămân totuși destule porți deschise pe care să ne gândim a îndruma școala nouă. Sunt atâtea elemente noi cari ne îndreptătesc să privim serios la ceea ce ne așteaptă și mai ales la ceea ce viitorul așteaptă dela noi.

Exemplul proaspăt al vecinei noastre Ungaria ne poate servi azi mai mult ca oricând unde poate duce naționalismul sentimental singur când mai cu seamă cade în exagerare. Miniștri, episcopi, prinți, atâtea reprezentanți ai unui popor ajung pe banca călcătorilor de legi și aduc pacostea peste un neam întreg, care poate fi îndrumat și pe alte căi, fără să fie nevoie de minciună și de falsificări.

Tot un fel de naționalism sentimental este sionismul evreilor — un fel de antisemitism exercitat de Izraeliți față de ei înșiși. Evreii bogați siguri de a-și păstra averea lor în mijlocul națiunilor din Europa, vor ei oare a-și expatria pe coreligionarii lor? Filantropii stonșiți, propagandiștii al emigrării, proclamă o patrie în care ei nu se vor duce nici măcar în vacanță¹⁾ De altfel în sâraca Palestina este atâtea sărăcie, că de-abia pot trăi localnicii. Totuși sunt oameni cari în loc să îndrume pe evrei la iubirea fărăi în care trăesc și care e patria lor reală, îi îmbată cu chimera unui sentimentalism bolnav.

Nu mai înșirăm exemple ca să dovedim că naționalismul sentimental singur nici nu folosește în deajuns și poate uneori să ducă un neam la prăpăstie.

Noi din fericire suntem bogați în iubirea de patrie, dovadă că toate curențele antipatriotice nu au contaminat decât pe streinii de neam și pe lepădăturile neamului nostru. Acest sentiment, acest patriotism sentimental trebuie cultivat tot atât ca și pe cel religios cu care a crescut împreună, împreunarea lui cu cel religios, unirea naționalismului românesc cu spiritul creștinesc este un semn al sănătății noastre. Creștinismul prin virtutea curătenia și iubirea sa de oameni, face din naționalismul nostru un naționalism luminat și ne va feri să cădem în sentimentalismul bolnav atât

¹⁾ Revista „Europe” din 15 ianuarie 1926. — Paris.

de nefast altora. Școala noastră trebuie să cultive sentimentul patriotic prin floarea iubirii creștine; ea trebuie să ne dea generații sănătoase capabile a trăi în concertul popoarelor.

Dar mai trebuie ceva ca să fim pe deplin sănătoși: naționalismul economic. Ideoul pentru a fi realizabil are nevoie de picioare pe pământ și aceste picioare sunt făcute din materie, din bogăția țării. Școala trebuie să îndrume generațiile viitoare spre cucerirea prin muncă clădită și neîncetată a tuturor ramurilor de economie națională. Avem o criză a funcționarismului destul de mare, pentru că Românul vrea să-și facă copilul Domn, fără să știe că adevărata domnie fi-o dă munca pe orice teren.

Copiii noștri cei mai mulți sunt intruși în licee și școli de funcționari și de aci un exces de naționalism sentimental, lipsit de cel economic.

Viitorul țării se va clădi pe credința în Dumnezeu, pe naționalismul sentimental luminat și pe naționalismul economic al neamului. În această direcție trebuie să ne îndreptăm pașii.

George Bota.

Inspector-șef.

Povestea oaspelui din lună.

Dedicată învățătorilor celor fără chemare didactică.

Înainte de a scrie câteva îndrumări precise privitoare la modul cum trebuie ținută o lecție, fie ea de memorizare, fie din orice obiect de studiu, îmi vine, așa, în gând să vă povestesc o întâmplare.

Se poate ca la povestea mea să mă mai ajute în într-o măsură și puțină imaginație, dar vă garantez că partea cea mai însemnată din ea nu e produs al închipuirii, ci e adevăr. Rămâne numai ca cetitorii să judece singuri care e acea parte mai însemnată.

Eră într-o seară de vară. Citeam în casă, cu lampa aprinsă. În liniștea netulburată auzii deodată un fremăt ușurel și zăril cum pe ferestra deschisă, pătrunse plufind, un obiect mare de formă curioasă care căzu lin și rămase așa nemișcat pe scândura.

M'am ridicat, m'am aptopiat.

Era străveziu, gălbui, de forma unei fiole de etn dar mare cât o glugă ciobănească.

Am întins mâna, l-am apucat, era rece, foarte moale și atât de ușor încât par'că n'aveam nimic în mână. Dacă nu l-aș fi simțit contactul și răceala așa li crezut că e o părere.

Nedumerii m'am întrebat tare, fără să-mi dau seama că vorbesc singur:

— Ce să fie asta?

Care nu mi-a fost mirarea mea — (și desigur și a D-voastră) când m'am pomenit că obiectul mi răspunde:

— „Sunt o ființă din cele ce trăiesc pe lună!”

M'am uitat înmărmurit la ea. M'am uitat împrejur ca să văd de unde vine vocea. Hotărât: ea vorbise dintr-o particulă din trupul ei nu se mișcă. O simțeam însă par'că vibrând în mână, așa cum vibrează geamurile dela ferestre când trece o căruță pe afară.

Mă hotărâți s'o întreb din nou ceva, ca să mai încerc:

„Și cum ai ajuns aici?”

— „Ultimul vulcan de pe lună, în ultima și cea mai uriașă sforțare a lui, înalte de a se stinge, m'a asvârlit de pe crater, împreună cu câteva pietre, la mare înălțime; de aci însă am fost răpită de razele de lumină care m'au purtat mult prin văzduh până ce m'au adus în atmosfera pământului. Aci am plutit iarăși prin vânt, cât timp nu știu: de multe ori a fost zi și de multe ori noapte de atunci. Acum vântul m'a împins aci.”

Eram atât de surprins încât nu știam nici ce să fac, nici ce să zic. Pusei pe misteriosul oaspele pe o masă și începui să-l întreb... nu știam ce să-l întreb mai întâi întrebările mi se îngrămădeau în minte și pe buze, de nu le pridisem:

— „Cum... cum poți vorbi așa ca oamenii?! Cum, și de unde știi să-ți explici căderea atât de bine! Cum poți ști că vulcanul lunar e în ultima-i erupție... Cum de nu te-a distrus în erupția lui? Cum mai trăiești încă după atâtea pribegiri prin spațiul fără aer?! cum...”

Dar făptura cea bizară îmi răspunse.

— „Ce să-ți mai vorbesc eu despre lucrurile din lună, când după cele ce știu eu, voi oamenii nici despre voi singuri totdeauna nu prea știți decât prea puțin.”

— „Spune-mi te rog, (mai încercăi eu) cum poți vorbi fără să miști nici o particulă din corp?”

— „Îți spun tot ce vrei”, — răspunse filința fără nume. — „Îți spun tot ce știu dacă mai întâi îmi spui tu tocmai cum poți să-ți miști corpul, căci eu nu pot. Explică-mi cum se produce *mersul* tău, de plidă”.

Eram atât de tulburat încât nici ou-mi puteam da seamă bine de întrebarea ce-mi puneă. Mai încercăi să-i simulg vr'o lămurire dar făptura rezistă îndărătnic:

— „Nu-ți spun nimic până nu-mi explici cum faci ca să te miști, că să umbli”.

Începui atunci să-i arăt în chip naiv:

— „Uite așa: mă sprijin așa pe un picior, ridic pe celalt, îl pun înainte, mă sprijin apoi pe el... Tu vezi? Poți vedea?”

— „Văd, da, dar e prea puțin ceea ce-mi spui. De ce oscilezi așa într-o parte și'n alta, după piciorul pe care te sprijini?”

Trebuî să-i vorbesc despre echilibru, despre centrul de greutate al corpului...

Mă uitam împrejur și-mi părea atât de comic lucru să vorbesc astfel în fața unui obiect neînsuflețit.

— „Stai, mă întrerupse el, spune-mi de ce trebuie să te sprijini pe câte un picior și nu te ridici pe amândouă deodată?”

— Invocai legea gravitației, vorbii de atracțiunea pământului până mă'ntrebă:

— „Dar ce e, în definitiv, Atracțiunea aceea? ..”

Li vorbii despre magnetism, fenomenele electromagnetice apoi energia atomică, structura atomului și înșirai și câteva controverse mai însemnate cum și dificultățile lor . . .

— „Vrea să zică, cu alte vorbe, (spuse bizarul oaspete) nu știți nici voi singuri ce e atracțiunea cu toate că numai grație ei faceți pași așa cum îi faceți. Explicați-mi atunci așteeva.”

Mă întrebă despre structura anatomică a piciorului despre mușchi, despre structura histologică a mușchului începui o lungă explicație cu amănunte din fiziologie, chimie și biologie.

Veni iar vorba de celulele vii care alcătuiesc partea contractilă a mușchului.

Vorbii despre funcțiunile celulelor.

Mă întreabă iar:

— „Zici că numai celula vie asimilează și e iritabilă. Lămurește-mă în ce constă deosebirea între celula vie și cea moartă. La noi în lună, ființele sunt altele alcătuite”.

Trecuse de miezul nopții, obosisem. Întrebările oaspetelui din lună prea se înmulțeau . . . începui să protestez.

— „Bine, prea multe mă întrebi și mie nu mi-ai dat până acum nici o deslușire despre voi, despre tine”

— „Nu uită, răspune oaspete, că n'ai ajuns încă să-mi dai răspicat un răspuns precis despre ceea ce faci ca să umbli. Mă porți în fapte de amănunt, pe care eu le-aș putea constata ușor prin simțurile mele pătrunzătoare, dar fondul chestiunii mi-l ocolești. Răspunde-mi în ce constă diferența între celula vie adică iritabilă și contractilă și celula moartă care nu se mai contractează.”

— „Mărturisesc că nu știu lucrul acesta încă, nimeni dintre noi”.

— „Hm! (făcu oaspete din lună) Lămurește-mă, ce sunt nervii aceia cari pun mușchii în mișcare”.

Începui să-i dau detaliile despre fiziologia sistemului nostru nervos.

— „Bine, bine, (mă opri ființa străvezie) dar li-am spus că nu știu să știu cum apar vederii elementele acestora ci: cum funcționează: vreau să știu cum faceți tu cu sistemul nervos al tău pentru a umbli!”

Descurajat începui să-i înșir, ba să-l mai citesc și pasajii de prin cărți pentru a-i arăta contraversese neurologilor.

— „Dar cine are dreptate, la urmă?”-fui întreat,

— „E greu s'o știu deocamdată.”

— „Iar? Iar te-ai înecat, și aici? Spune-mi atunci măcar atâta: „Mișcările voastre nu atârnă de voință? Voi nu aveți voință?”

— „Voința, ca fapt psihic?”

— „Ei, da!”

— „Voință? Sigur, avem!”

— „Aluncea spune-mi cum conduce voința voastră conștientă, mișcările mușchilor? cum se dirijază prin

nervi acei necunoscut influx nervos, de care-mi vorbeai?”

Încercările mele de-ai da un răspuns mă duseră cu înțetul în plin ocean filosofic, în plină metafizică.

— „Am impresia că iar dibuești prin presupuneri”. zise oaspetele cu glas nerăbdător. „N'o să ajung la niciun capăt cu tine; vrei să mă tragi pe sfoară, sau nu știu ce vrei, dar să știți că nu-ți spun nici eu nimic despre mine, despre noi”.

— „Te rog, — implorai eu, — nu te supără, dar de ce stărui atâta să-ți explic tocmai mișcarea, mișcul?”

— „De ce? Aș vrea să mă mișc și eu. Noi ființele din lună nu putem face nimic decât ceea ce știm precis. La noi a fost întâi știința”.

— Așa? Atâta atunci (răspund eu) că la noi pe pământ a fost întâi Acțiunea. Fecundată apoi prin știință, ea dă moduri nouă de acțiune și tot așa mai departe. Teoriile științei noastre nu sunt atotputernice. Ele perfecționează dar nu creează modurile de acțiune. Toată știința poeticeii nu face pe nimeni poet dacă n'are în suflet darul poeziei. Toată știința didacticeii nu poate face un dascăl bun din cel care n'are chemarea, entuziasmul didactic; nici pe tine misterios oaspe din lună nu te pot învăța să umbli dacă ești un trup inert și fără greutate:”

Îndărătnica făptură străvezie se cufundă într'o tăcere de platră, plină de ciudă. Încercai să-i mai vorbesc, dar tăcea, tăcea.

Afară se luminase de ziuă. Vruî s'o examinez mai de aproape. Apucai ființa ușoară, moale și inertă și o dusei la fereastră. O pusei pe marginea ferestrei mă întorsai o clipă să-mi ieau lupa de pe masă, ca să-l observ mai bine structura corpului. Dar până să mă întors, o nișă adiere a vântului de dimineață o repezi într'un vârtej și o trase afară, în văzduhul din care-mi venise. Eră de altfel și momentul să plece căci și povestea mea trebuia să aibă un sfârșit.

Prof. Dr. Eugeniu Speranția.

De vorbă cu îndrumătorii școlii.

În urma războiului — spunea cineva — mai mult decât harta politică s'a schimbat *harta sufletească* a Europei. Un adevăr, pe care noi, dascălii și îndrumătorii școlii, avem prilejul să-l verificăm la tot pasul. Da. Sunt multe transformările scuse la suprafață de marele cataclism. S'a schimbat psihologia omului. S'a schimbat psihologia dascălului. S'a transformat radical fizionomia școlii. În spre bine, mai puțin. Spre rău, ceva mai mult. Cei trei factori, cari constituie structura sufletescă a școlii: învățătorul, manualul și copilul, toți trei se prezintă schimbați la față. Aceste schimbări formează *geneza* lacrimelor și a nevoilor școlii de astăzi. Sunt multe și felurite aceste nevoi ale învățământului. Fiecare din ele constituie o problemă aparte,

de care avem datoria să ne ocupăm de aproape. Să o analizăm pe toate fețele și să-i găsim leacul tămăduitor. Numai în chipul acesta va putea lua ființă acea *școală românească* ale cărei contururi se deslușesc de-a-bia, dar care va trebui să răsară și să fie o realitate vie aici la graniță.

Calauzit de aceste gânduri am socotit să deschidem prilejul de a discuta problemele și nevoile cele mai ardente ale școlii de azi. Fără să m'ain gândit în prima linie la nevoile școlii primare de la graniță. Sunt multe și variate lacunele de umplut și greutățile ce stau în cale și așteaptă să fie înlăturate. Sunt nevoi de ordin teoretic, adică didactic, și sunt probleme de ordin practic sau tehnic. Am ținut să le discutăm pe toate de o potrivă pentru că toate își au importanța lor, toate au repercusiuni asupra mersului învățământului. Este un vechiu adevăr că din discuție țâșnește adevărul. În orice caz să stabilește mai ușor un făgaș comun de cugetare, o unitate de vederi și de procedură. Așa s'au născut conferințele organelor de control din cele 4 județe care formează Regiunea noastră școlară. I-am chemat pe toți să stăm de vorbă odată ca lumea și să ținem sfat asupra problemelor pe care le ridică la suprafață evoluția firească a școlii și de care ne izbim la tot pasul în munca noastră de supraveghetori și îndrumători ai învățământului.

Iată cari probleme s'au pus până acum în discuție.

Într-întâi de toată se ține o inspecție de model înainte de a se începe conferința propriu zisă. Unul dintre revizori în asistența tutorilor, într-o școală primară și ține inspecție. În caz de nevoie ține și o lecție model. Pe urma toți revizorii și subrevizorii întrunși în conferință iau în discuție felul cum a fost făcută inspecția. Se critică și se fixează anumite principii normative pentru o inspecție bună și cât mai multilaterală. Asupra acestor inspecții model s'au făcut cele mai vii și mai interesante schimburi de vederi, la toate conferințele, ținute până acum. Dintre ad vâratele probleme de actualitate s'au pus în discuție următoarele:

1. *Disciplinarea corpului didactic.* S'au arătat cauzele de ordin psihologic care au contribuit la desrămarea, la temerismul ce se observă în sânul învățătorilor mai tineri. Deși cazurile de indisciplină nu se pot generaliza ele fiind de natură sporadică, s'a stabilit totuși că organele de control sunt datorare să disciplineze pe cei tenitenți, conduși fiind mai ales de idei disciplinabile psihologice bazată pe autoritatea de merit. Natural că autoritatea de merit este o calitate și o cerință care nu poate să lipsească nici unui organ de control.

2. *Limita atribuțiilor organelor de control* a fost iarăși o temă care s'a discutat din toate punctele de vedere mai ales că regulamentul de organizare al ministerului nefiind alcătuit în ce privește sfera de competență a diferitelor organe de control, ne găsim încă în epoca dubiilor. S'a stabilit în linii generale care sunt atribuțiile inspectorilor, revizorilor de județe și revizorilor de plasă.

3. *Cercurile culturale.* Această instituție atât de folositoare pentru solidizarea și perfecționarea corpului învățătoresc sub raportul profesional și mai ales pentru activitatea lui propagandistă a fost de asemenea obiect de discuție în cadrele cărora s'au arătat greutățile și neajunsurile cu care au de luptat cercurile.

4. *Cum s'ar putea asigura începerea cursurilor la timpul regulamentar și frecvența regulată la școală.* La punctul acesta s'a discutat pe terenul experiențelor și realităților atât de cunoscută nouă celor cari controlează școala rurală. S'au arătat toate modalitățile prin care putem asigura învățământul și putem curmă analfabetismul acest doșman străvechi și primejdios al neamului nostru.

5. *Manualele școlare și procurarea lor.* S'a pus în discuție una din cele mai delicate chestiuni: Alegerea manualelor de școală. Știm toți în ce chaos plutim sub acest raport și ce greutăți au de învins învățătorii până să-și vadă copiii cu cartea de școală în mână. S'a discutat obiectiv și libertatea învățătorului de a-și alege manualele școlare. Totuși s'a căzut de acord că o selecțiune este bine și este necesar să-se facă. În adevăr sunt aprobate multe manuale care nu corespund cerințelor didactice sau programatice. Ca concluzie s'a hotărât ca secțiile asociațiilor învățătoresci să fie rugate a întocmi tablouri informative pe bază de recenzii asupra cărților didactice care s'au dovedit mai bune. Aceste tablouri se vor centraliza la Revizorat și Inspectorat și pe urmă învățătorilor se vor recomanda din an în an manualele mai potrivite fără ca prin aceasta să li se impună anumite cărți sau să fie opriri a procurii altor manuale.

6. S'a discutat *programa analitică și alcătuirea orarului*, iarăși două probleme la soluționarea cărora în școlile cu un singur învățător stăm desorientați și nu știm cum va putea bietul învățător cu 5-6 clase să poarte aceasta luptă de Sisifus. S'a decis să se alcătuiască orare tip. Învățătorii să fie obligați a-și face programa analitică specială pentru fiecare materie pe clasă, luni și săptămânii.

7. *Controlul învățământului de stat.* În această privință era timpul suprem să se stabilească o unitate de procedură pentru că până aici eram câte capete arătea păreri. Firește că s'au scos la iveală și greutățile de ordin moral și material care stau în calea unui control conștiințos și desăvârșit.

(Urmează.)

Gh. Tulbure
Inspector școlar.

Asociațiunea învățătorilor, secția județului Bihor.

No. 15—1926.

Apel cătră învățătorii din județul Bihor.

Adunarea generală a asociației învățătorilor Bihoreni în adunarea generală delu 16 Iulie 1925, cu unanimitate a hotărât zidirea „Casei Învățătorilor” din județul Bihor obligându-se fiecare învățător să plătească

pentru acest scop suma de Lei 1000 în rate de câte 100 Lei.

Să părea că, după atâta însuflețire câtă s'a arătat în adunarea generală, suma oferită se va aduna fără nici o greutate. Totuși comitetul asociației voind a-se convinge de voința și dragostea învățătorimei pentru această instituție, a lansat un apel, cerând învățătorimei să iscălească o declarație, care să autorizeze Onor. Revizorat Școlar a face detragerile cuvenite conform hotărârei adunării generale.

În loc de răspuns, învățătorimea este cuprinsă de un mutism; nicio răsufelare, nicio însuflețire pentru cauză; toți stau la o parte și se întreabă: *să dau ori să nu dau?* Dacă nu dau eu, nu-l lucru mare, dau ceilalți... și așa cugetă cel mai mulți învățători, iar în această convingere mă întărește faptul că, din 630 șesescute-treizeci învățători câți sunt în județ, abia 200 au răspuns apelului; restul, așteaptă terminarea Casei învățătorilor, pentru ca să poată veni cu pretenziunii de drept.

Și să nu fie cu supărare dacă spun la acest loc că, aproape toți fruntașii dascălmei, sau ca să fiu și mai precis, cel mai bine situați n'au răspuns la apel; tot așa unele subsecții ca de ex. Tinca, iar unii ca d-l. Dumitru Pap și Dșoara Hașag învățători în Sănmiclăușul român, au oferit grațios în total 100 adecă unasută Lei.

Merită toată atențiunea învățătorii dela școlile primare din Oradea, cari deși trăiesc în condiții mult mai grele ca cei dela sate, totuși au plătit până acum patru rate fără să cârtească.

Am tot respectul pentru câți-va dintre învățătorii cari nu numai că au iscălit declarația, dar au oferit mai mult decât s'a cerut. Așa Dna Stambuleanu învățătoare în Oradea a oferit 5000 Lei, Dșoarele Bodin și Panea învățătoare în Tulca câte 1500 Lei, iar învățătorii Gh. Barbus din Fegernic, Chiulea și Margareta Salcrer din Tileagd au plătit suma de Lei 1000 deodată.

Dacă toți învățătorii ar fi pătrunși de datorie ca și aceștia — onoare lor — Casa învățătorilor ar fi în doi ani gata.

Drept aceea, fac apel și rog încă odată pe toți învățătorii români din Bihor fie că au iscălit ori nu declarațiile, să ia la cunoștință faptul că, Onor. Revizorat Școlar în baza concluziunii adunării generale va detrage suma de 1000 Lei în rate lunare de câte 100 Lei. — Esneșfle fac numai elevii normalişti aplicați ca învățători, dela cari nu se va detrage nimic.

Toți acei învățători, cari au ceva de obiecționat sunt rugați ca, obiecțiunile lor să le trimită subsemnatul prezident în Oradea.

Oradea, Februarie 1926.

Nicolae Fîru,
prezidentul asociației învățătorilor
Bihoreni.

Rezolvirile de probleme.

Rezolvirile de probleme sunt lecții de aplicare. Cu toate acestea, ele sunt predăte în multe școli ca orice lecție nouă de aritmetică. Cel din bănci copiază ce scrie cel dela tablă, nedepunând nici o sforțare. E drept că odată pe lună elevii lucrează singuri pe caietele așa zise „de curat”, după cum cere programa, dar aceasta nu este suficient. Elevii vor trebui să lucreze cu toții, fără să li-se permită a se uita unul la altul. Și la aceasta se ajunge dacă elevii nu vor fi pedepsiți — și aceasta trebuie bine obișnuit, în cazul când greșesc. Mulțumirea pe care o va simți fiecare elev, când el singur va putea să facă ceva, îi va fi o răsplată și în acelaș timp îi va da o încredere în propriile lui puteri, la cari trebuie neîncetat să facem apel. Câteva vorbe în legătură cu planul unei asemenea lecțiuni.

Înainte de a începe lecția e bine să controlezi dacă elevii au tot ce le trebuie, pentruca nu cumva formal când încep să lucreze, să-ți spună că unul n'are toc, altul cerneală etc.

În pregătire — care de fapt nu prea e necesară — se pot aduce în conștiința elevilor unele cunoștințe cari sunt necesare pentru lucrarea problemelor.

În predare, ca să-i spunem așa, deși toată lecția este predare, li-se spune mai întâi problema întregă. Elevii își notează numii datele. Se repetă problema de către elevi, cu care ocazie, învățătorul scrie și el la tablă datele. Astfel elevii se pot singuri corectă, în cazul când au scris greșit pe caietele lor. Elevii vor trebui să fie conduși ca să-și dea seama de ceea ce li se dă cunoscut în probleme și de aceea ce li se cere să afle.

Acestea, împreună și cu explicarea cuvintelor neînțelese, constituie *analiza logică*. Mai târziu, elevii pot fi lăsați singuri după ce cunosc datele problemei — să spună ce anume cred ei că li s'ar putea cere să afle și mai târziu vor putea fi puși să formuleze chiar probleme întregi.

După analiza logică, trebuiesc găsite lucrările mijlocitoare cu cari să putem afla ceea ce ni se cere. Chiar la început, aceste operațiuni intermediare vor fi numai sugerate nu spuse de-a gata elevilor. Prin câteva întrebări meșugugite, elevii singuri să găsească calea pe care au de mers. Odată problema desfăcută în elementele cari o constituie, procedăm la rezolvirea ei, care se poate face oral și scris. E bine să se facă rezolvire orală, după care să urmeze cea scrisă, elevii lucrând singuri în bănci, fără nici un ajutor. La început mai ales și chiar mai târziu când li se par prea grele unele lucrări, învățătorul va reveni după ce termină toți, lucrând el singur la tablă ceea ce a fost mai greu și servindu-se la facerea diferitelor calcule de elevii din bănci.

Ca încheiere, elevii pot fi puși să repete enunțul și mersul problemei.

Prin aceste probleme, urmărind o disciplinare a spiritului de deducție, să nu cădem în greșala de a da

elevilor în pregătire probleme scurte care să cuprindă în mod vizibil greutățile care se vor ivi în problema din predare, ca apoi prin analogie s'o deslege mai ușor. Procedând în felul arătat mai sus, orele de aritmetică vor fi ore de activitate, plăcută copiilor și vom contribui ca cea dintâi știință creată de om să nu fie și cea mai grea.

Realizări practice.

Cl. II.

(Probleme compuse: adunări și scăderi).

Să văd dacă sunteți voi în stare să mi faceți acum o problemă. Ascultați. **Predare.** Un om avea nevoie de un plug. Fiindcă nu avea bani, a încălcat căruța cu grâu, cu porumb și cu orz și a plecat la târg. Pe grâu a luat 1540 lei, pe porumb 975 lei și pe orz 455 lei. Din acești bani, el și-a cumpărat un plug pe care a dat 1700 lei. Să aflăm dacă i-a mai rămas bani și cât anume?

Analiza logică. Câți lei a luat pe grâu? Dar pe porumb? Dar pe orz? Cât a dat el pe plug? (Toate datele se scriu de inv. pe tablă). Să-mi spună cineva problema. (Un elev repetă problema). Cât costă astăzi un sac de grâu? Deci câți saci a vândut? Dar porumbul cât costă? Câți saci a vândut deci? Cât costă sacul de orz? Cam câți saci de orz a vândut?

Cât a luat pe grâu? Dar pe porumb? Dar pe orz? Ce a cumpărat el? Cât a dat pe plug? Din cari bani a plătit plugul? (Din cei pe care i-a luat pe grâu, porumb și orz.)

Analiza aritmetică. Câți bani luase el pe tot ce vânduse? (nu știm). Putem să știm? Cum? Dacă știm cât a luat pe tot ce vânduse și mai știm și cât a dat pe plug, putem să aflăm cât i-a mai rămas? Cum? Cine va fi descăzutul? Dar scăzătorul?

Rezolvire orală. Să socotim cu toții în gând cât a luat pe tot ce a vândut. Cât fac $1540 + 975 + 455$? (2970). Dar $40 + 70 + 50$? (160). Cât fac $2800 + 160$? Dar $5 + 5$? (10). Cât fac cu totul? (2960). Câți lei a luat? Din aceștia, cât a dat pe plug? (1700). I-a mai rămas bani? Cât? Cine face repede în gând socoteala aceasta? Cât și-a dat? (1270).

Rezolvirea scrisă. Care va fi cea dintâi lucrare? Să arătăm în scris aceasta. (Elevii scriu în stânga caletului astfel: $1540 + 975 + 455 =$). Fiindcă sunt două lucrări și aceasta e cea dintâi, s'o numerotăm cu No. 1. Faceți acum lucrarea în dreapta și puneți-l tot numărul 1. Cât s'a dat? Tot cum am aflat în gând? Care e a doua lucrare? Care e descăzutul? Dar scăzătorul? Arătați în scris în stânga ce lucrare veți face și numerotați-o cu numărul 2. Faceți lucrarea în dreapta. Cu câți lei s'a întors omul nostru acasă?

Pe tablă e scris:

	1) 1540 +	
1) $1540 + 975 + 455 = 2970$	$\begin{array}{r} 975 \\ 455 \\ \hline 2970 \end{array}$	2) $2970 -$
2) $2970 - 1700 = 1270$	$\begin{array}{r} 1700 \\ \hline 1270 \end{array}$	

Scierea la tablă se face de învățător, însă pe ma-

sură ce elevii s'au deprins cu ordinea în care să-și aranjeze lucrările, învățătorul nu mai are nevoie să scrie la tablă decât acele lucrări care sunt greșite de elevi. În orice caz chiar dacă scrie, aceasta o va face după ce s'a convins că elevii au scris deja ceea ce ei vrea să scrie. Elevii nu se vor lua după el, ei își vor corecta greșelile numai).

Cine poate să-mi mai spună odată problema? Ce ni se cere să aflăm? Pentru aceasta ce trebuie să știm mai întâi? Ce lucrare am făcut ca să aflăm cât a luat pe tot ce vânduse? Dar ca să aflăm cât i-a mai rămas, ce lucrare am făcut?

În rezumat: enunțarea problemei, analiza logică, cea aritmetică, rezolvire orală și apoi scrisă, repetarea celor făcute, atât fazele prin care trece o lecție de acest fel, De crezi că e nevoie, pune pe elevi — dar nu abuză — să spună cum a așezat numerele la adunare, etc. asemenea și la scădere. Mai cu folos poți face aceasta după ce ai mai rezolvit o problemă, împărțind tabla în două și revenind apoi asupra lucrărilor asemănătoare din ambele probleme, spunând cum le-au făcut și în întâia și în a doua problemă.

C. Bunea,

PARTEA OFICIALĂ

No. 662—1926.

Către Direcțiunea școlii primare de stat.

Mi-a venit la cunoștință, că în unele comune cu mai multe posturi didactice și cursurile de adulți se țin în mod alternativ, ba în unele cazuri chiar pe săptămână alternativ.

Astfel de proceduri sunt inadmisibile din punct de vedere al învățământului. Prin urmare VI se pune în vedere, că acolo unde numărul adulților (tece peste 40 și sunt mai multe puteri didactice, elevii cursurilor de adulți se vor împărți între puterile didactice, având fiecare a ținea cursuri paralele continuative.

Oradea, la 4 Februarie 1926.

No. 664—1926.

Către membrii corpului didactic primar din județul Bihor.

Mulți dintre învățătorii din acest județ din anumite motive servesc ca detașați la alte posturi decât celea pentru cari au decret de numire de la On. Minister al Instrucțiunii publice.

Tuturor acestora li se pune în vedere, ca în cadrul transferărilor să-și aranjeze situațiunea astfel, ca fiecare să aibă numire în regulă pentru postul, la care de fapt servește. Prin urmare fiecare învățător care e detașat la alt post, să-și ceară transferarea la postul la care de fapt funcționează.

Oradea, la 4 Februarie 1926.

Tablou

de catedrele vacante în învățământul primar din județul Bihor.

I. ȘCOLILE PRIMARE.

No. cor.	Comuna	Catedra	De cine poate fi ocupată?	No. cor.	Comuna	Catedra	De cine poate fi ocupată?
1	Gălișeni.	I	bărbat	55	Orviz.	I	bărbat
2	Domiș.	I	"	56	Cuzap	II	bărb. sau fem.
3	Belz	I	"	57	Borumlăca.	I	bărbat
4	"	II	femeie	58	Almașul-mare	I	"
5	"	III	"	59	" mic	II	bărb. sau fem.
6	Cornijel	II	bărb. sau fem.	60	"	I	bărbat
7	Lorău	I	bărbat	61	Almaș	I	"
8	Văleni Beiuș	I	"	62	Nădar	I	"
9	Beiuș	III	"	63	Brustari	I	bărb. sau fem.
10	Ferice	I	"	64	Orvișele	II	"
11	Fiziș	I	"	65	Diosig	III-IV	"
12	Dumbrăvița de cod.	I	"	66	Husosău-Tinca	II	"
13	Saca	I	"	67	Fônău	I	"
14	Prisaca	I	"	68	Miersig	III	"
15	Seliște de Beiuș	I	"	69	Balăr	III	femeie
16	Lelești	I	"	70	Chesa	II	bărbat
17	Drăgoleni	I	"	71	"	III	femeie
18	Căbești	II	"	72	Gurhediu	IV	bărb. sau fem.
19	Căt. Gaila	I	"	73	Câmp	I	bărbat
20	Sohodol Lazuri.	I	"	74	Crișliorul-inf.	I	"
21	Hidiș-Albești	I	"	75	"	II	"
22	Seliște-Pomezou	I	"	76	Vălea neagră de sus	I	"
23	Burda	I	"	77	Brădet	I	"
24	Beiușele	I	"	78	Broaște	I	"
25	Pocloveliște	I	"	79	Chișcău	I	"
26	Benești	I	"	80	Sighiștel	I	"
27	Groși-Beliu	II	bărb. sau fem.	81	Cociuba	I	"
28	Chișlăra	II	"	82	Sohodol	I	"
29	Siad	I	bărbat	83	Briheni	I	"
30	Stoinesți	I	"	84	Colești	I	"
31	Hodișel	I	"	85	Cueșd	I	"
32	Porlușa-Beltn	I	"	86	Călugări	I	"
33	Urviș-Beliu	I	"	87	Cucuzeni	I	"
34	Bolfetu	I	bărb. sau fem.	88	Vărzanii de sus	I	"
35	Ucuiș	II-III	bărbat	89	Barzud	II	bărb. sau fem.
36	Căt. Chit	I	"	90	Sârbi	II	"
37	Berzești	I	bărb. sau fem.	91	Oțea	II	"
38	Dobrești	II	"	92	Copăcceni	I	bărbat
39	Luncasprie	II	bărbat	93	Vintiri-Brătești	I	"
40	Valea mare	I	"	94	Corbești	III	"
41	Spinuș Ceica	I	"	95	Crișul de Criș	III-IV	bărb. sau fem.
42	Dusești	I	"	96	Săcueni	III	"
43	Jencești	I	"	97	Cociuba-Tinca	III	"
44	Mihaleu	I	"	98	Sabolțiu	II	"
45	Topa de sus	I	"	99	Pișcolț	IV	"
46	Gruilung	I	"	100	Bănlăca	II	"
47	Seleuș	I	"	101	Vaşcău	IV	bărbat
48	Hidișelul-sp	I	"	102	Aușeu	II	bărb sau fem.
49	Cordău	II	bărb. sau fem.	103	Măgești	II	"
50	Tilecuș	I	bărbat	104	"	"	"
51	Ghida	I	"	105	"	"	"
52	Cohani	I	"	106	"	"	"
53	Sacalasaub-vechiu	I	"	107	"	"	"
54	Ghetea	II	bărb. sau fem.				

II. GRĂDINI DE COPIL.

No. cor.	Comuna	Catedra	De cine poate fi ocupat?	No. cor.	Comuna	Catedra	De cine poate fi ocupat?
1	Hotar	I	tecele	22	Nojorid	I	femele
2	Telechiu	I	"	23	Tileagd-Fabrică	I	"
3	Luncșoara	I	"	24	Oșorheiu	I	"
4	Borod	I	"	25	Ineu	I	"
5	Beiuș	II	"	26	Săcădat	I	"
6	Remelea	I	"	27	Iacohodoș	I	"
7	Beliu	I-II	"	28	Tomășeu	I	"
8	Dobrești	I	"	29	Fileghaza	I	"
9	Ceica	I	"	30	Salonia	I-III	"
10	Sântandrei	I	"	31	Tolca	I-II	"
11	Marghita	II	"	32	Cefa	I	"
12	Valea lui Mihail	I-III	"	33	Cheresig	I	"
13	Pișcolț	I	"	34	Oradea II	I	"
14	Vășad	I	"	35	" III	I-II	"
15	Sălacea	I	"	36	" IV	II	"
16	Sălard	I	"	37	" V	I-II	"
18	Sănnicolaul rom.	I	"	38	" VI	II	"
18	Tărian	I	"	39	" VIII	I-II	"
19	Girișul de Criș	I	"	40	" IX	I-II	"
20	Biharea	I-II	"	41	" X	I	"
21	Piscopia	I-II	"				

No. 553—1926.

Vă facem cunoscut, că On. Minister prin decizia Nr. 6787—926 a aprobat că să se țină pentru ultima oară un nou examen din limba română, Istoria și Geografia Românel cum și Instrucția Civilă pentru învățători de stat și confesionali minoritari din provinciile alpine, care au căzut la examenul din 1925 sau nu s'au prezentat motivat la acest examen. Data ținerii examenului se fixează în vacanța Paștelui în aceleași condițiuni ca în anul trecut și examenul va avea loc bineînțeles aici în centrul Regiunii la Oradea.

Cel cari vor lipsi sau nu vor presta nici la acest examen vor avea să suporte consecințele legii.

Oradea, la 3 Februarie 1926.

No. 236—1926.

Ordin circular către toate școlile primare din județul Bihor.

Legea cea nouă a învățământului primar ridică numărul anilor de studiu al școlii primare la 7.

Programa ultimelor trei clase are un caracter practic agricol.

Spre a da putința învățătorilor să cultive terenurile și grădinile școlare Casa Școlilor vine în ajutorul comitetelor școlare spre a procura uneltele de grădinarie cele mai necesare.

Când vă comunicăm aceasta. Vă invităm să înaintați de urgență acestui revizorat un tablou de uneltele cele mai necesare, de care aveți nevoie la școala Dv., cunoscând că se vor avea în vedere numai acele rapoarte, unde învățământul agricol se face de fapt în măsura prevăzută de lege.

În baza cererilor intrate se vor distribui uneltele necesare amăsura nevoilor.
Oradea, la 22 Ianuarie 1926.

No. 255/926.

Către toți învățătorii școlilor primare de stat.

Prin poștă Vi se expediază câte un exemplar din broșura „Almanahul profesorului Dr. Obreja” scoasă de Ministerul Sănătății și Ocrotirilor sociale. Binevoii a răspândi printre sătenii din regiunile mai bătute de patima băției, învățătorile cuprinse în ea alăturându-Vă astfel și D-voastră la străduințele oamenilor de bine pentru desădăcinarea acestei patime distrugătoare de neam.

Oradea, la 16 Ianuarie 1926.

No. 93/926.

Circulară către toate școlile primare din județ.

La timpul din urmă satele și școlile sunt inundate de fel de fel de gazete și reviste, făcându-și-se propagandă intensă, ca să fie abonate.

Atragem atențiunea învățătorilor, că nici pentru școală și nici pentru elevi nu se pot abona decât gazete și reviste recomandate de autoritățile școlare.

Oradea, la 7 Ianuarie 1926.

Revizor școlar: E. Popescu.